

I

Het was haar derde keer met scherp... en de eerste keer dat ze moest trekken uit het holster dat Roland voor haar had gemaakt.

Ze hadden genoeg scherpe patronen, Roland had er meer dan driehonderd meegenomen uit de wereld waar Eddie en Susannah Dean hun hele leven hadden geleefd tot op het moment waarop ze getrokken waren. Maar munitie in overvloed betekende niet dat het kon worden verspild: eigenlijk precies het tegenovergestelde. De goden hielden niet van verspillers. Roland had geleerd, eerst van zijn vader en daarna van Cort, zijn grootste leermeester, dit te geloven en hij geloofde het nog steeds. Die goden straften misschien niet onmiddellijk, maar vroeg of laat moest er boete gedaan worden... en hoe langer het duurde, hoe zwaarder het werd.

En in het begin hadden ze toch geen munitie nodig gehad. Roland had langer geschoten dan de mooie, bruine vrouw in de rolstoel zou geloven. In het begin had hij haar gecorrigeerd door alleen maar te kijken hoe ze richtte en schoot (zonder kogels) op de doelen die hij had klaargezet. Ze leerde snel. Zij en Eddie leerden allebei snel.

Zoals hij al had vermoed, waren ze allebei geboren scherpschutters. Vandaag waren Roland en Susannah naar een open plek gekomen op minder dan anderhalve kilometer van het kamp in het bos, de plek waar ze nu al bijna twee maanden woonden. De dagen waren in een eigen, plezierige eentonigheid voorbijgegaan. Het lichaam van de scherpschutter genas zichzelf terwijl Eddie en Susannah de dingen leerden die de scherpschutter hun moest leren: hoe ze moesten schieten, hoe ze moesten jagen, hoe ze datgene wat ze gedood hadden moesten uithalen en schoonmaken; hoe ze de huid van de gedode dieren eerst moesten oprekken, dan looien en drogen; hoe ze zoveel als ze maar konden moesten gebruiken zodat er geen stukje van het dier werd verspild; hoe ze het noorden moesten vinden met behulp van Oude Ster en het oosten met behulp van Oude Moeder; hoe ze moesten luisteren naar het bos waarin ze zich nu bevonden, zo'n negentig kilometer of meer ten noordoosten van de Westelijke Zee. Vandaag was Eddie achtergebleven en de scherpschutter was er niet in het minst door van zijn stuk gebracht. De lessen die het langst onthouden werden, wist Roland, waren meestal zelf geleerd.

Maar wat altijd de belangrijkste les was geweest, was nog steeds de

meest belangrijke: hoe te schieten en hoe datgene waar je op schoot iedere keer te raken. Hoe te doden.

De randen van deze open plek werden gevormd door donkere, zoet geurende naaldbomen die zich in een onregelmatige halve cirkel rond de plek waar ze stonden bogen. Naar het zuiden brak de grond en ging honderd meter steil naar beneden in een reeks afbrokkelende richels van lei en gebroken rotsblokken, als een reuzentrap. Er liep een helder beekje het bos uit en midden over de open plek, eerst borrelend door een diepe geul in de sponzige bodem en de brokkelige steen, en vervolgens stromend over de splinterige rotsbodem die afliep naar de plek waar de grond wegviel.

Het water liep de trap af in een reeks watervalletjes en maakte een heleboel mooie, trillende regenboogjes. Onder aan de helling lag een geweldige, diepe vallei, vol eeuwenoude naaldbomen en een paar grote, oude iepen die weigerden zich te laten verdringen. Die laatste torenen groen en welig boven alles uit, bomen die misschien al oud waren geweest toen het land waar Roland vandaan kwam nog jong was; hij zag geen teken dat de vallei ooit in brand had gestaan, hoewel hij aannam dat hij op een gegeven ogenblik de bliksem wel aangetrokken zou hebben. Lang geleden waren er mensen in dit woud geweest, Roland had bij verschillende gelegenheden dingen opgegraven die ze hadden achtergelaten. Het waren voornamelijk primitieve voorwerpen, maar er waren potscherven bij die alleen maar in vuur gebakken hadden kunnen zijn. En vuur was kwaadaardig spul. Het had er plezier in weg te lopen uit de handen die het gemaakt hadden.

Boven dit prentenboekplaatje spande zich een schuldeloos blauwe lucht waarin, een paar kilometer verderop, een paar kraaien, schreeuwend met hun oude, roestige stemmen, rondcirkelden. Ze leken rusteloos, alsof er storm aankwam, maar Roland had geroken en er zat geen regen in de lucht.

Aan de linkerkant van de stroom stond een grote zwerfkei. Roland had er zes steensplinters op gezet. Ieder stukje was zwaar dooraderd met mica, en ze glinsterden als brillenglazen in het warme middaglicht.

‘Laatste kans,’ zei de scherpschutter. ‘Als die holster ongemakkelijk zit – zelfs maar een heel klein beetje – zeg het me dan nu. We zijn niet hier gekomen om kogels te verspillen.’

Ze wierp hem een sardonische blik toe, en gedurende een ogenblik zag hij een sprankje van Detta Walker. Het was als nevelig zonlicht dat op een stalen buis weerkaatste. ‘Wat zou je doen als het inderdaad ongemakkelijk was en ik het je niet zei? Als ik al die zes pieterige dingetjes miste? Me een klap voor m’n kop geven, zoals die ouwe leermeester van jou altijd deed?’

De scherpschutter glimlachte. Hij had deze laatste vijf weken meer geglimlacht dan in de vijf jaren daarvoor. ‘Dat kan ik niet doen en dat weet je. Om te beginnen waren wij kinderen – kinderen die de inwijdingsritten nog niet doorstaan hadden. Je zou een kind kunnen slaan om hem, of haar, te corrigeren, maar...’

‘In mijn wereld wordt het meppen van kinderen ook niet goedgekeurd door de betere klasse,’ zei Susannah droogjes.

Roland haalde zijn schouders op. Hij kon zich zo’n wereld maar moeilijk voorstellen – stond er niet in het Grote Boek geschreven ‘Wie zijn kind liefheeft, kastijdt het?’ – maar hij geloofde niet dat Susannah loog. ‘Jouw wereld is niet verder gegaan,’ zei hij. ‘Veel dingen daar zijn anders. Heb ik dat niet zelf gezien?’

‘Dat denk ik wel.’

‘Hoe dan ook, jij en Eddie zijn geen kinderen. Het zou verkeerd van me zijn als ik jullie als zodanig behandelde. En voor zover er proeven nodig waren, zijn jullie allebei geslaagd.’

Hoewel hij het niet zei, dacht hij aan hoe het op het strand afgelopen was, toen ze drie van de logge kreeftmonsters naar de hel had geschoten voordat ze hem en Eddie tot op het bot konden afpellen. Hij zag hoe ze bij wijze van antwoord glimlachte en wist dat ze aan hetzelfde dacht.

‘Dus wat ga je doen als ik klote schiet?’

‘Dan zal ik je aankijken. Ik denk dat ik niet meer zal hoeven doen.’

Ze dacht hierover na en knikte. ‘Zou best kunnen.’

Ze probeerde de riem nog een keer. Hij zat rond haar borst vastgegespt, bijna als een schouderholster (behalve dan dat Roland deze speciale constructie als een koppelriem beschouwde), en zag er heel eenvoudig uit, maar het had vele weken van vallen en opstaan – en een heleboel passen en meten – gekost om het precies goed te krijgen. Deze riem – en de revolver die met zijn gladde sandelhouten kolf uit de oude, geoliede holster stak – was ooit van de scherpschutter geweest. De holster had op zijn rechterheup gehangen. Hij was een groot deel van de afgelopen vijf weken bezig geweest om te wennen aan het idee dat de riem daar nooit meer zou hangen. Dankzij de kreeftmonsters schoot hij nu uitsluitend met zijn linkerhand.

‘Nou, hoe is het?’ vroeg hij weer.

Deze keer lachte ze naar hem. ‘Roland, die ouwe riem zit zo gemakkelijk als hij maar kan. Wil je nog dat ik schiet of blijven we hier maar wat zitten luisteren naar de kraaienmuziek van daarginds?’

Hij voelde hoe de spanning zijn kleine, scherpe vingers onder zijn huid wurmde, en hij veronderstelde dat Cort hetzelfde had gevoeld, keer op keer, onder dat norske, kortaffe uiterlijk van hem. Hij wilde dat

ze goed was... ze moest goed zijn. Maar tonen hoe graag hij dat wilde, hoe noodzakelijk het was, zou rampzalig kunnen zijn.

‘Zeg je les nog eens op, Susannah.’

Ze zuchtte quasi-geërgerd... maar terwijl ze sprak verdween haar glimlach en haar donkere, mooie gezicht werd plechtig. En van haar lippen hoorde hij de oude catechismus weer, als nieuw uit haar mond. Hij had nooit verwacht deze woorden ooit door een vrouw te horen zeggen. Wat klonken ze natuurlijk... en toch zo vreemd en ook zo gevaarlijk.

“Ik richt niet met mijn hand; zij die met haar hand richt, heeft het gezicht van haar vader vergeten.

Ik richt met mijn oog.

Ik schiet niet met mijn hand; die met haar hand schiet, heeft het gezicht van haar vader vergeten.

Ik schiet met mijn geest.

Ik dood niet met mijn vuurwapen...” Ze brak af en wees naar de glinsterende steentjes op de kei.

‘Ik ga toch niets doden... het zijn maar pieterige, kleine *steentjes*.’

Haar uitdrukking – een beetje uit de hoogte en ook een beetje ondeugend – wees erop dat ze verwachtte dat Roland geërgerd zou zijn, misschien zelfs kwaad. Roland was echter zelf geweest waar zij nu was, en hoewel dat lang geleden was, was hij niet vergeten dat leerling-scherpschutters nukkige, ondernemende wezens waren, nerveus en geneigd op precies het verkeerde moment te bijten... en hij had bij zichzelf een onverwacht talent ontdekt. Hij had ontdekt dat hij les kon geven. Sterker nog, hij had ontdekt dat hij het *leuk* vond, en hij merkte dat hij zich van tijd tot tijd afvroeg of dat bij Cort ook het geval was geweest. Hij dacht van wel.

Er begonnen nu nog meer kraaien hees te krijsen, deze uit het bos achter hen, in het noorden. Een deel van Rolands geest merkte dat dit nieuwe gekrijs eerder verontrust dan ruziezoekend was; de vogels leken ergens door opgeschrokken en weggejaagd van wat ze aan het eten waren. Maar hij had belangrijker dingen om aan te denken dan wat een bende kraaien had opgeschrikt, dus stopte hij de informatie gewoon weg en richtte hij al zijn aandacht weer op Susannah. Iets anders doen met een leerling was vragen om een tweede, minder speelse beet. En wie zijn schuld zou dat zijn? Wie anders dan de zijne, de leeraar? Want leerde hij haar niet te bijten? Leerde hij hun allebei niet te bijten? Was dat niet precies wat een scherpschutter was, als je de paar strakke regels van het ritueel wegnam en de enkele ijzeren versieringen van de catechismus de mond snoerde? Was hij (of zij) niet alleen maar een menselijke havik, getraind om op commando te bijten?

‘Nee,’ zei hij. ‘Het zijn geen stenen.’

Ze trok haar wenkbrauwen een beetje op en begon weer te glimlachen. Nu ze merkte dat hij niet tegen haar zou uitvallen zoals hij soms deed als ze traag was, of nukkelig, (nóg niet, tenminste), kregen haar ogen weer die spottende zon-op-staal glans die hij nog altijd associeerde met Detta Walker. ‘O, nee?’ Haar stem klonk nog steeds goedmoedig-plagerig, maar hij dacht dat ze vals zou worden als hij haar de kans gaf. Ze was gespannen, opgefokt, haar klauwen al half uit hun beschermhoezen.

‘Nee, dat zijn ze *niet*,’ zei hij, haar spot beantwoordend. Zijn eigen glimlach begon terug te keren, maar hij was hard en humorloos. ‘Susannah, herinner je je de *kloterige bleekschetten*?’

Haar glimlach begon weg te trekken.

‘Herinner je je de *kloterige bleekschetten* in Oxford Town?’

Haar glimlach was verdwenen.

‘Herinner je je wat ze jou hebben aangedaan? En je vrienden?’

‘Dat was ík niet,’ zei ze. ‘Dat was een andere vrouw.’ Haar ogen hadden een donkere, weerspannige uitdrukking gekregen. Hij mocht die blik niet, maar toch vond hij hem wel prettig. Het was de juiste blik, de blik die zei dat het aanmaakhout goed brandde en dat weldra de grotere blokken vlam zouden vatten.

‘Ja. Dat was *jij*. Of je het leuk vindt of niet, het was Odetta Susannah Holmes, dochter van Sarah Walker Holmes. Het was niet jij zoals je nu bent, maar zoals je was. Herinner je je de brandslangen, Susannah? Herinner je je de gouden tanden, dat je ze zag toen ze de slangen op jou en je vrienden richtten in Oxford? Dat je zag hoe ze glinsterden als ze lachten?’

Ze had hem deze dingen verteld, en nog veel meer, gedurende de lange nachten, als het kampvuur zacht brandde. De scherpschutter had niet alles begrepen, maar hij had geluisterd. En geleerd. En onthouden. Pijn was per slot van rekening een stuk gereedschap. Soms was het het beste gereedschap.

‘Wat is er mis met je Roland? Waarom laat je me weer aan die rotzooi denken?’

De weerspannig kijkende ogen glinsterden hem nu gevaarlijk toe. Ze deden hem denken aan Alains ogen wanneer Alain, de goedaardige Alain, eindelijk kwaad werd.

‘Die stenen daar zijn die mannen,’ zei Roland zacht. ‘De mannen die je opsloten in een cel en je jezelf lieten bevuilen. De mannen met de knuppels en de honden. De mannen die je een zwarte teef noemden.’

Hij wees naar de stenen, zijn vinger van links naar rechts bewegend.

‘Daar is degene die je in je borst kneep en lachte. Daar is degene die zei

dat hij maar beter kon kijken of je niet iets in je kont had gestopt. Daar is degene die je een chimpansee in een jurk van vijfhonderd dollar noemde. Dat is degene die zijn knuppel langs de spaken van je rolstoel liet glijden tot je dacht dat je gek zou worden van het geluid. Daar is degene die je vriend Leon een linkse flikker noemde. En die ene aan het eind, Susannah, dat is Jack Mort.

Daar. Die stenen. *Die mannen.*'

Haar ademhaling ging nu snel, haar borst rees en daalde met snelle, korte rukjes onder de koppelriem van de scherpshutter, met zijn zware lading kogels. Haar ogen waren niet langer op hem gericht, ze keken naar de met mica gespikkelde stukjes steen.

Achter hen, op enige afstand, kraakte een boom, en viel om. Er riepen nog meer kraaien in de lucht. Verdiept in het spel dat geen spel meer was, merkte geen van beiden het op.

'O, ja?' hijgde ze. 'Is dat zo?'

'Ja. Zeg nu je les op, Susannah Dean, en vergis je niet.'

Dit keer vielen de woorden van haar lippen als ijsblokjes. Haar rechterhand trilde licht op de leuning van haar rolstoel als een stationair draaiende motor.

"Ik richt niet met mijn hand; zij die met haar hand richt, heeft het gezicht van haar vader vergeten.

Ik richt met mijn geest."

'Goed zo.'

"Ik schiet niet met mijn hand; zij die schiet met haar hand, heeft het gezicht van haar vader vergeten.

Ik schiet met mijn geest."

'Zo is het altijd geweest, Susannah Dean.'

"Ik dood niet met mijn revolver; zij die doodt met haar revolver heeft het gezicht van haar vader vergeten.

Ik dood met mijn hart."

'DOOD ze dan, omwille van je vader!' donderde Roland. '*SCHIET ZE ALLEMAAL DOOD!*'

Haar rechterhand was een flits tussen de leuning van de stoel en de greep van Rolands grote wapen. Ze had hem binnen een seconde getrokken, haar linkerhand hing boven de kolf en kwam omlaag, de haan naar achteren slaand met bewegingen die bijna net zo snel en teer waren als de vleugelslagen van een kolibrie. Zes vlakke knallen schalden over de vallei, en vijf van de zes stukjes steen die boven op de kei stonden verdwenen met een flits.

Gedurende een ogenblik spraken ze geen van beiden – leken ze zelfs geen adem te halen – terwijl de echo's heen en weer rolden en wegstierven. Zelfs de kraaien waren stil, tenminste, op dat moment.

De scherpschutter verbrak de stilte met drie toonloze maar toch vreemd nadrukkelijke woorden: ‘Het is goed.’

Susannah keek naar de revolver in haar hand alsof ze hem nog nooit eerder had gezien. Er kwam een dun sliertje rook uit de loop, kaarsrecht in de windstilte. Toen stopte ze hem, langzaam, terug in de holster onder haar borst.

‘Goed, maar niet perfect,’ zei ze eindelijk. ‘Ik heb er een gemist.’

‘O, ja?’ Hij liep snel naar de kei en pakte het laatste stukje steen op. Hij wierp er een blik op, gooide het toen naar haar toe. Ze ving het met haar linkerhand, de rechter bleef in de buurt van het geholsterde wapen, zag hij goedkeurend. Ze schoot beter en natuurlijker dan Eddie, maar deze speciale les had ze niet zo snel geleerd als Eddie. Als ze tijdens de schietpartij in Balazars Nachtclub bij hen was geweest, had ze dat misschien wel gekund. Nu, zag Roland, leerde ze dat eindelijk ook. Ze keek naar de steen en zag het keepje, nauwelijks anderhalve millimeter diep, in de bovenhoek.

‘Je hebt hem in het voorbijgaan net geraakt,’ zei Roland terwijl hij naar haar terugkwam, ‘maar in een vuurgevecht is dat soms alles wat je nodig hebt. Als je een vent net raakt en hem uit zijn evenwicht brengt...’ Hij wachtte even. ‘Wat? Waarom kijk je me zo aan?’

‘Je weet het niet, hè? Je weet het echt niet.’

‘Nee. Jouw geest is vaak een gesloten boek voor me, Susannah.’

Zijn toon was niet verdedigend, en Susannah schudde geërgerd haar hoofd. De snelle rondedans van haar persoonlijkheid bracht hem soms van zijn stuk: zijn kennelijk onvermogen iets anders te zeggen dan de exacte waarheid over wat er in hem omging had altijd hetzelfde effect op haar. Hij was de meest *letterlijke* man die ze ooit ontmoet had.

‘Oké,’ zei ze, ‘ik zal je *zeggen* waarom ik je zo aankijk, Roland. Want wat je deed was een gemene truc. Je zei dat je me niet zou slaan, me niet *kon* slaan, zelfs als ik tekeer zou gaan... maar óf je loog óf je bent erg dom, en ik *weet* dat je niet dom bent. Mensen slaan niet altijd met hun handen, zoals elke man en vrouw van mijn ras kan getuigen. Woorden komen het hardst aan. Waar ik vandaan kom hebben we een rijmpje: “Schelden doet geen zeer...”’

“Maar slaan des te meer,” maakte Roland af.

‘Oké, goed genoeg. Het is gelul, hoe je het ook zegt. Ze noemen wat jij deed niet voor niets een verbale aframmeling. Jouw woorden deden me *pijn*, Roland – en ga je me daar nu staan vertellen dat je dat niet wist?’

Ze zat daar in haar stoel en keek met een schrandere, boze nieuwsgierigheid naar hem op, en Roland dacht – niet voor de eerste keer – dat

de *kloterige bleekscheten* in Susannah's land óf heel dapper óf heel achterlijk geweest moesten zijn om haar dwars te zitten, rolstoel of geen rolstoel. En daar hij ze had meegemaakt, dacht hij niet dat dapperheid het voor de hand liggende antwoord was.

‘Ik dacht niet aan je pijn en het kon me niets schelen,’ zei hij geduldig. ‘Ik zag dat je je tanden liet zien en dat je van plan was te bijten. Dus heb ik je een stok tussen je tanden geduwd. En het heeft gewerkt... of niet soms?’

Haar uitdrukking was er nu een van gekwetste verbazing. ‘Jij *klootzak!*’

Hij antwoordde niet meteen, maar nam het wapen uit haar holster, morrelde de cilinder open met de overgebleven twee vingers van zijn rechterhand en begon de kamers weer te vullen met zijn linkerhand.

‘Hoe kan je dat soort aanmatigend, arrogant gedrag in vredesnaam rechtva...’

‘Je *moest* bijten,’ zei hij op diezelfde geduldige toon. ‘Als je dat niet had gedaan, zou je helemaal verkeerd geschoten hebben... met je hand en je revolver in plaats van met je geest, je oog en je hart. Was het een trucje? Was het arrogant? Ik denk van niet. Ik denk, Susannah, dat *jij* je arrogant gedroeg. Ik denk dat *jij* degene was die trucjes uit wilde halen. Daar maak ik me niet druk om. Integendeel. Een scherpschutter zonder tanden is geen scherpschutter.’

‘Verdomme, ik *ben* geen scherpschutter!’

Hij negeerde wat ze zei. Hij kon het zich veroorloven. Als zij geen scherpschutter was dan was hij een brabbeldas. ‘Als we een spelletje aan het spelen waren, had ik me misschien anders gedragen. Maar dit is geen spelletje. Het...’

Zijn goede hand ging omhoog naar zijn voorhoofd en bleef daar rusten, de vingers net boven de linkerslaap. De vingertoppen, zag ze, beefden een klein beetje.

‘Roland, wat is er met je aan de hand?’ vroeg ze zacht.

De hand kwam langzaam omlaag. Hij klapte de cilinder terug en stopte de revolver weer in de holster die ze droeg. ‘Niets.’

‘Jawel. Jawel, er is iets. Ik heb het gezien, en Eddie ook. Het begon bijna meteen toen we het strand verlieten. Er is iets mis en het wordt erger.’

‘Er is niets aan de hand,’ herhaalde hij.

Ze stak haar handen uit en greep de zijne. Haar boosheid was verdwenen, tenminste, voorlopig. Ze keek hem ernstig in de ogen. ‘Eddie en ik... dit is onze wereld niet, Roland. Zonder jou zouden we hier omkomen. We zouden jouw revolvers hebben, en we kunnen ze gebruiken, dat heb je ons wel geleerd, maar we zouden toch omkomen.’

We... we zijn op jou aangewezen. Zeg me dus wat er aan de hand is. Laat me proberen te helpen. Laat *ons* proberen te helpen.'

Hij was nooit het soort man geweest dat zichzelf erg goed kende of daar zelfs maar behoefte aan had. Het idee van zelfanalyse, zelfs zelfbewustzijn, was hem vreemd. Hij was gewoon te handelen – om snel zijn eigen innerlijke buitengewoon mysterieuze radertjes te raadplegen, en dan te handelen. Van hen allen was hij het volmaaktst, een man wiens intens romantische kern omhuld werd door een akelig eenvoudige doos die bestond uit instinct en pragmatisme. Hij nam een van die snelle kijkjes naar binnen en besloot haar alles te vertellen. Er was iets mis met hem, jazeker. Ja, beslist. Er was iets mis met zijn geest. Het was net zo eenvoudig als zijn karakter en net zo vreemd als het krankzinnige, zwervende leven waartoe dat karakter hem had aangezet.

Hij deed zijn mond open om te zeggen *Ik zal je zeggen wat er mis is Susannah, en wel in drie woorden: Ik word gek*. Maar voor hij het eerste woord uit kon spreken viel er weer een boom om in het woud... hij ging met een enorm, knarsend geraas tegen de vlakke. Deze klap was dichterbij, en deze keer werden ze niet zo in beslag genomen door een meting van wilskracht die doorging voor een les. Allebei hoorden ze het, allebei hoorden ze het opgewonden gekras van de kraaien dat er op volgde, en allebei registreerden ze dat de boom vlak bij hun kamp was gevallen.

Susannah had in de richting van het geluid gekeken, maar nu wendde haar blik zich, wanhopig, weer op het gezicht van de scherpschutter. 'Eddie!' zei ze.

Plotseling steeg er een kreet op uit de diepgroene bolwerken van de bossen achter hen... een enorme kreet van oerwoede. Weer ging er een boom om... en nog een. Ze vielen in wat klonk als een regen van mortiervuur. *Droog hout*, dacht de scherpschutter. *Dode bomen*.

'Eddie!' Deze keer gilte ze het. 'Wat het ook is, *het is vlak bij Eddie!*' Haar handen vlogen naar de wielen van haar stoel en begonnen de lastige klus van het omkeren.

'Daar hebben we geen tijd voor.' Roland greep haar onder de armen en trok haar op. Hij had haar eerder gedragen als de bodem te woest was voor de rolstoel – beide mannen hadden het gedaan – maar ze was nog steeds verbaasd over zijn buitengewone, genadeloze snelheid. Het ene moment zat ze in haar rolstoel, een ding dat in het najaar van 1962 gekocht was in de beste winkel voor orthopedische hulpmiddelen die New York rijk was. Het volgende balanceerde ze in wankel evenwicht op Rolands schouders als een cheerleader, haar gespierde dijen om zijn nek geklemd, zijn handen achter zijn hoofd om

haar rug geklemd. Hij begon te rennen met haar op zijn rug en zijn oude, gebarsten laarzen klepperden op de met dennennaalden bezaaide aarde tussen de sporen die haar rolstoel had gemaakt.

‘Odetta!’ riep hij, op dit spannende ogenblik terugvallend op de naam waaronder hij haar had leren kennen. ‘Verlies de revolver niet! In je vaders naam, *raak die revolver niet kwijt!*’

Hij vloog nu tussen de bomen door. Er vielen kantachtige schaduwen en heldere vlekjes zonlicht over hen, als bewegende mozaïeken, terwijl Roland zijn passen groter maakte. Ze gingen nu bergaf. Susanah hief haar linkerhand om een tak af te weren die haar van de schouders van de scherpschutter wilde gooien. Op hetzelfde ogenblik liet ze haar rechterhand vallen op de kolf van de oude, zware revolver van de scherpschutter, en klemde die vast.

Anderhalve kilometer, dacht ze. Hoe lang doe je over anderhalve kilometer? Hoe lang als hij zo vreselijk hard gaat? Niet lang, als hij niet uitglijdt op deze gladde naalden... maar misschien te lang. Laat hem in orde zijn, Heer – laat Eddie veilig zijn.

Als in antwoord, hoorde ze het ongeziene monster zijn kreet weer slaken. Die enorme kreet was als de donder. Als het noodlot.

II

Hij was het grootste schepsel in het woud – dat eens bekend had gestaan als de Grote Westelijke Wouden – en de oudste. Vele van de enorme, oude iepen die Roland had opgemerkt in de vallei beneden, waren niet veel meer geweest dan twijgjes die uit de grond opschoten toen de beer vanuit de duistere, onbekende gebieden van Buiten-Wereld was gekomen als een brute, zwervende koning.

Eens had het Oude Volk in de Westelijke Wouden geleefd (het waren hun overblijfselen die Roland de afgelopen weken zo nu en dan had gevonden), en zij waren weggetrokken uit angst voor de kolossale beer die niet kon sterven. Toen ze ontdekten dat ze niet alleen waren in het nieuwe gebied waar ze naartoe waren gekomen, hadden ze geprobeerd hem te doden, maar hoewel hun pijlen hem gewond hadden en razend hadden gemaakt, leken ze hem geen echte schade toe te brengen. En hij twijfelde er niet aan wat de *bron* van zijn pijn was, zoals de andere dieren in het bos – zelfs de boskatten, echte roofdieren, die in de zandheuvels meer naar het westen hun holen hadden. Nee, deze beer wist waar de pijlen vandaan kwamen. Hij wist het. En voor